

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Aan de Voorzitter van de
Eerste Kamer der Staten-Generaal
Kazernestraat 52
Den Haag

**Ministerie van Buitenlandse
Zaken**

Rijnstraat 8
2515XP Den Haag
Postbus 20061
Nederland
www.minbuza.nl

Uw referentie
180396

Bijlage(n)
-

Datum 24 juni 2026

Betreft Beantwoording van de vragen van de Commissie voor Europese Zaken
over de prioriteiten van het Nederlands Voorzitterschap van de Benelux Unie

Geachte voorzitter

Hierbij bied ik u de antwoorden aan op de schriftelijke vragen gesteld door de leden van de CDA-fractie, mede namens de fracties van ChristenUnie en OPNL, en de leden van de PVV-fractie over Prioriteiten Nederlands Voorzitterschap van de Benelux Unie. Deze vragen werden ingezonden op 31 maart 2026 met kenmerk 180396.

Met dit schrijven kom ik ook de toezegging na van het kabinet, gedaan tijdens het debat over de regeringsverklaring in de Eerste Kamer d.d. 7 april 2026, om de Kamer voor de zomer te informeren over de inzet in Benelux-verband op het gebied van grensregels.

De minister van Buitenlandse Zaken,

T.B.W. Berendsen

Antwoorden op vragen van de leden de CDA-fractie, mede namens de fracties van ChristenUnie en OPNL, met aansluiting van de fracties van GroenLinks-PvdA en Volt, over de Prioriteiten van het Nederlands Voorzitterschap van de Benelux Unie

Vraag 1

Vindt afstemming plaats tussen de ministers-president van België, Nederland en Luxemburg over de standpunten met betrekking tot het buitenlands beleid van de EU, bijvoorbeeld over geopolitieke spanningshaarden?

Antwoord

De premiers van de drie landen spreken elkaar geregeld, waaronder en marge van Europese Raden. Hier wordt ook uitgewisseld over de actuele geopolitieke situatie en het buitenlands beleid van de EU. Ook de ministers van Buitenlandse Zaken hebben hier een regelmatig uitwisselingen over.

Vraag 2

Worden gezamenlijke Benelux-ambassades, dan wel de aanwezigheid van medewerkers op elkaars ambassade, overwogen teneinde de diplomatieke presentie van de drie landen op méér plaatsen mogelijk te maken?

Antwoord

Met onze Benelux-partners werken we nauw samen op ambassadeniveau. Dit betreft zowel de buitenlandpolitieke als consulaire inzet. Daarnaast werken we nauw samen in crisissituaties en bij repatriëringen. We vertegenwoordigen België of Luxemburg in landen waar zij niet zitten en andersom. Dat geldt ook voor eventuele EU-voorzitterschappen ter plaatse voorzitten namens België of Luxemburg in landen waar bijvoorbeeld één van beide landen niet vertegenwoordigd is. Op het terrein van colocatie wordt op aantal plekken met EU-landen samengewerkt, waaronder België. Voorwaarde is wel dat er duidelijke afspraken over veiligheid, gebruik van IT-voorzieningen en verantwoordelijkheden gemaakt worden. Er wordt momenteel actief gekeken of hier meer mogelijk is door bijvoorbeeld medewerkers bij elkaar te plaatsen of gezamenlijke huisvesting te betrekken. In dat kader ziet het kabinet ontwikkelingen richting gezamenlijke Beneluxambassades als reële vervolgstappen. Het kabinet onderzoekt daarom de mogelijkheden hiertoe en voert gesprekken met België en Luxemburg om te verkennen waar en onder welke voorwaarden een Beneluxambassade gerealiseerd zou kunnen worden.

Antwoorden van de minister van Buitenlandse Zaken op vragen van de leden de PVV-fractie over Prioriteiten van het Nederlands Voorzitterschap van de Benelux Unie.

Vraag 1

Kunt u toelichten hoe de prioriteit van het versterken van de voedselzekerheid zich verhoudt tot de Nederlandse beleidsmatige inzet tot inkringing van de agrarische sector en de veehouderijsector in het bijzonder, evenals de visserijsector, waardoor Nederland (en de Benelux-landen) in toenemende mate van het buitenland afhankelijk worden voor de voedselzekerheid.

Vraag 2

In de brief wordt gesproken over de sleutelrol van de Benelux als "agro-logistieke hub voor Europa" (p.5). Hoe verhoudt deze 'sleutelrol' zich tot de beleidsmaatregelen die juist leiden tot een inkrimping van de agrarische sector?

Antwoord vraag 1 en 2

Het kabinet werkt aan een toekomstbestendige landbouw die in balans met onze leefomgeving een duurzame bijdrage levert aan de voedselzekerheid in Nederland en elders, ook op de langere termijn. Krimp in delen van de landbouw kan het gevolg zijn van het werk aan een toekomstbestendige duurzame landbouw.

In Nederland is er een ruim, divers en voor veruit de meeste Nederlanders betaalbaar aanbod van kwalitatief goed, voedzaam en veilig voedsel: de mate van voedselzekerheid in Nederland is hoog. Deze grote voedselzekerheid is het resultaat van voedselproductie door een innovatieve landbouwsector hier en de invoer van voedsel vanuit landen die onderdeel zijn van de Europese interne markt alsook van daar buiten. Nederland neemt voor het Europese achterland een belangrijke rol in voor de invoer vanuit deze derde landen en de doorvoer.

De Nederlandse landbouw produceert van een beperkt aantal producten meer dan in Nederland geconsumeerd wordt: denk aan producten als aardappelen, uien, tomaten, zuivelproducten en varkensvlees. Enige verandering in de omvang en samenstelling van deze productie leidt niet tot minder voedselzekerheid in Nederland.

Hierbij wijs ik er ook op dat de huidige landbouwproductie in Nederland ook deels gebaseerd is op de invoer van grondstoffen als kunstmest en veevoer uit het buitenland. Het veiligstellen van de voedselzekerheid op de langere termijn, ook in relatie tot strategische afhankelijkheden van derde landen, is voor het kabinet wel reden om een strategische agenda voor de voedselzekerheid op te stellen. De Staatssecretaris van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur zal de Tweede Kamer voor de zomer informeren over de bouwstenen en de aanpak om te komen tot deze strategische agenda.

Vraag 3

De brief spreekt over "knelpunten bij jonge boeren adresseren" (p.5). Welke knelpunten betreft dit precies? Bij wie gaan deze geadresseerd worden? In hoeverre ontstaan deze knelpunten juist door overheidsbeleid? Kan er meer gedaan worden dan alleen "adresseren"?

Antwoord

Het is voor jonge boeren in Nederland niet eenvoudig om een agrarisch bedrijf te starten of over te nemen. Dit komt onder meer door hoge prijzen van landbouwgrond en de grote investeringen die nodig zijn voor een toekomstbestendig bedrijf. De grote vraag naar grond, binnen en buiten de landbouwsector, is een belangrijke verklaring voor deze hoge en stijgende prijzen. Het beleid van het kabinet is er op gericht om generatievernieuwing te bevorderen, bijvoorbeeld door jonge boeren die een bedrijf starten of overnemen te ondersteunen door de subsidieregeling Vestigingssteun. Ook onderzoekt het kabinet mogelijkheden om financiering van duurzame investeringen bij een bedrijfsovername toegankelijker te maken. Daarnaast spelen in de fase van een bedrijfsovernameproces niet alleen financiële aspecten, maar ook sociale en

emotionele factoren een rol, bijvoorbeeld rondom familieverhoudingen en toekomstplannen. Recent heeft het kabinet subsidie verstrekt aan het Nederlands Agrarisch Jongeren Kontakt voor het programma "Voor de Volgende generatie", waarmee opvolgers en overdragers worden ondersteund bij zowel juridische en financiële thema's, alsook de sociale en emotionele kanten van bedrijfsovername. In samenwerking met de Benelux-landen adresseren we deze knelpunten ook bij de Europese Commissie. Daarnaast zoeken we in Benelux-verband binnen de nieuwe Europese landbouwregels naar betere manieren om jonge ondernemers te steunen en generatievernieuwing in de agrarische sector te bevorderen. We focussen ons op goede ondersteuning en advisering, zodat jonge boeren de kans krijgen om een gezond en sterk bedrijf op te bouwen.

Vraag 4

De leden van de PVV-fractie merken verder op dat de brief melding maakt van het "bevorderen van duurzame slimme mobiliteit" en dat "in 2026 ook prioriteit gegeven [wordt] aan het wegnemen van onnodige barrières tussen onze landen". Hoe verhouden deze prioriteiten zich tot het Belgische voornemen tot het invoeren van een wegenvignet en het Nederlandse voornemen tot het invoeren van rekeningrijden? Kunt u tevens aangeven hoe deze voornemens zich verhouden tot de bepalingen aangaande vrij verkeer tussen Benelux-landen?

Antwoord

In het Coalitieakkoord is geen voornemen opgenomen om in Nederland rekeningrijden voor personenauto's in te voeren. In het Coalitieakkoord is afgesproken dat onderzoek wordt gedaan naar een toekomstbestendige hervorming van de autobelasting naar oppervlakte of omvang binnen de motorrijtuigenbelasting, waarbij de voorwaarde is dat automobilisten er niet op achteruit mogen gaan en waarbij rekening moet worden gehouden met eventuele effecten voor burgers en bedrijven in plattelandsregio's.

Het kabinet heeft kennisgenomen van het voornemen van Vlaanderen om gezamenlijk met de andere gewesten een wegenvignet in te voeren voor alle voertuigen die niet onder Belgische vrachtwagenheffing vallen. Hoewel het kabinet onderschrijft dat het voornemen in potentie negatieve gevolgen kan hebben voor de grensregio's en deze zorgen in gesprek met de Vlaamse regering ook onder de aandacht heeft gebracht, staat het lidstaten vrij om een dergelijke maatregel in te voeren binnen geldende Europese regelgeving. Het voornemen dient nog te worden vastgelegd in wetgeving en is daarom nog niet juridisch te beoordelen. Het kabinet blijft over het voornemen in gesprek met de Vlaamse regering.

Vraag 5

De brief stelt op p.6: "Daarnaast blijft de grensoverschrijdende migratiesamenwerking van belang." Wat wordt concreet op dit vlak ondernomen?

Antwoord

Op het terrein van migratie wordt ingezet op het voortzetten van het Benelux-beleid inzake terug- en overnameovereenkomsten en visumvrijstellingsovereenkomsten voor houders van diplomatieke en dienstpaspoorten. Daarnaast vindt er brede uitwisseling binnen de Benelux Unie plaats over de belangrijkste prioriteiten op het gebied van migratie, alsook de belangrijkste ontwikkeling binnen de EU op dit gebied. Denk hierbij aan de

implementatie van het Pact, terugkeer en grensoverschrijdende samenwerking ten aanzien van grenstoezicht in de Benelux.

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Vraag 6

In hoeverre wordt er ten aanzien van de Benelux-politiesamenwerking ook meer ingezet op het uitwisselen van (politie-)gegevens met bestuurlijke autoriteiten tussen de lidstaten?

Antwoord

Het Benelux-politieovereenkomst biedt de mogelijkheid aan politiediensten van de landen om elkaar - op verzoek - persoonsgegevens en informatie verstrekken ten behoeve van het treffen van bestuurlijke maatregelen door de daartoe bevoegde overheidsinstanties, voor zover het nationale recht van de aangezochte partij zich hier niet uitdrukkelijk tegen verzet (art. 4.3). Het verzoekende land is dus afhankelijk van de nationale wetgeving van het aangezochte land. Om duidelijk te krijgen wat hier al kan en wat nog nodig is, heeft Nederland in recente jaren veelvuldig contact gehad met België over de ontwikkeling van hun nationale wetgeving (in het bijzonder naar voorbeeld van de Nederlandse Bibob-wetgeving) en is in maart 2025 een afvaardiging vanuit Luxemburg tijdens een tweedaags werkbezoek meegenomen in de Nederlandse bestuurlijke aanpak. Vervolgens is door het Benelux-secretariaat in december 2025 voor en met betrokkenen uit alle drie de landen in Luxemburg een conferentie georganiseerd om de bestuurlijke aanpak in alle landen verder te brengen en de onderlinge samenwerking op dit terrein te versterken. Ook breder wordt vanuit onder meer Nederland actief ingezet om de bestuurlijke aanpak onder de aandacht te brengen, wat ook de samenwerking binnen de Benelux verder zal brengen. Het meest recente voorbeeld hiervan is het in april met het *European Network on the Administrative Approach* (ENAA) georganiseerde driedaagse werkbezoek in Nederland waar vertegenwoordigers van 19 Europese landen aanwezig waren.

Vraag 7

Er wordt gesproken over "ontwikkeling van wind-op-zeeprojecten" en "verder ontwikkelen van een rechtvaardig kosten- en batendelingsmethodiek voor grensoverschrijdende infrastructuur voor wind-op-zee". Hoe wordt "rechtvaardig" hier becijferd? In hoeverre wordt er ook gekeken naar gezamenlijke inzet op vormen van kernenergie?

Antwoord

Om te borgen dat de kosten en baten van nieuwe grensoverschrijdende infrastructuurprojecten eerlijk worden verdeeld, werkt het kabinet samen met netbeheerders, andere lidstaten en de Europese Commissie binnen o.a. de North Seas Energy Cooperation (NSEC) aan afspraken over kostenverdeling. Bij grensoverschrijdende energieprojecten, zoals nieuwe interconnectoren met andere landen, wordt de verdeling van de kosten en baten nauwkeurig afgewogen. Het kabinet prioriteert projecten die de meeste maatschappelijke waarde kunnen toevoegen voor Nederland en kijkt daarbij o.a. naar de sociaaleconomische welvaart, bijdrage aan duurzaamheid, netverliezen, leveringszekerheid en *redispatch* kosten. Hierbij prioriteert het kabinet leveringszekerheid en consumentensurplus voor nieuwe projecten.

In de Benelux-landen, maar ook in de landen die deelnemen aan het Pentalaterale Energieforum, lopen de posities uiteen ten aanzien van de rol van kernenergie in

de nationale energiemix, waarbij een aantal landen ook de rol van kernenergie in hun energiemix uitsluiten. Daarom is een gezamenlijke inzet ten aanzien van kernenergie geen onderdeel van het werkprogramma. Wel zet Nederland in op versterkte bilaterale samenwerking met o.a. België en Frankrijk ten aanzien van kernenergie, o.a. via gerichte *Memoranda of Understanding* die zijn afgesloten.

Vraag 8

In hoeverre kan de betrokkenheid van nationale parlementen en het Beneluxparlement bij het beleid van de Benelux Unie verbeterd worden?

Antwoord

In antwoord hierop wijs ik allereerst graag op de parlementaire instrumenten hiertoe. De Benelux Interparlementaire Assemblee, of Beneluxparlement, heeft een gezaghebbende adviserende rol in de totstandkoming van beleid in de Benelux Unie door aanbevelingen te doen aan het Comité van Ministers. Aangezien de Benelux Unie geen uitvoerende macht heeft, oefent het Beneluxparlement geen controlerende of wetgevende macht uit. Dat gebeurt in de nationale, gewestelijke en gemeenschapsparlementen: zij kunnen hun parlementaire controle uitvoeren op het voorgenomen en gevoerde regeringsbeleid op die vlakken waarop in de Benelux Unie door de Landen wordt samengewerkt op dezelfde manier als bij beleid dat niet in de Benelux Unie tot stand komt. Ieder met de Benelux Landen afgesloten Verdrag behoeft bijvoorbeeld, ingevolge artikel 91 van de Grondwet, de goedkeuring van de Staten-Generaal. De betrokkenheid van nationale, gewestelijke en gemeenschapsparlementen bij het beleid van de Benelux Unie is daarmee in bestaande parlementaire procedures geborgd op hetzelfde niveau als de betrokkenheid bij beleid dat niet in de Benelux Unie tot stand kwam.

Toezegging grenswerkersproblematiek

In aanvulling op de beantwoording van de vragen over de Prioriteiten van het Nederlands Voorzitterschap van de Benelux Unie, kom ik bij deze graag tegemoet aan de toezegging gedaan tijdens debat over Regeringsverklaring Eerste Kamer, 7 april 2026, om beide Kamers voor de zomer informeren over de inzet in Benelux-verband op het gebied van grensregels.

Er is de afgelopen jaren regelmatig aandacht geweest voor de grenswerkersproblematiek en het kabinet zet zich maximaal in om de positie van grenswerkers, waar mogelijk, te verbeteren. Het is de wens van het kabinet om voor grenswerkers tot ruimere afspraken te komen met de buurlanden. Nederland heeft voor dit jaar de problematiek opnieuw geagendeerd in Benelux-verband om te bezien welke kansen daar liggen. In dat kader is een fiscale werkgroep ingesteld om te onderzoeken welke arrangementen de situatie voor grenswerkers kunnen verbeteren, tevens is het voornemen om een rondetafelgesprek met Benelux-landen te organiseren.

De eerste bijeenkomst van de werkgroep heeft inmiddels plaatsgevonden. Nederland heeft voorgesteld om bij de invulling van de werkgroep de aanbeveling van het Benelux Parlement over grensoverschrijdend telewerk¹ als uitgangspunt te nemen, waarin het parlement voorstellen doet om praktische problemen rond de belastingheffing bij thuiswerken een antwoord te bieden. Nederland zet onder andere in op het synchroniseren van interpretaties van termen in belastingen en sociale zekerheid, het verminderen van administratieve lasten, het verduidelijken

¹ Aanbeveling met betrekking tot grensoverschrijdend telewerk in de Beneluxlanden van 22 maart 2026, 952-2.

van de toepassing van het nieuwe OESO-commentaar over de thuiswerk-vaste-inrichting en het verkennen van afspraken in belastingverdragen.

De positie van de drie Benelux-landen loopt op dit dossier echter uiteen, en het zal moeten blijken welke afspraken daadwerkelijk haalbaar zijn. Voor overige ontwikkelingen op dit dossier verwijs ik naar mijn reactie op Eerste Kamervragen van 16 maart 2026² en het Onderhandelplan 2026.³ We houden uw Kamer op de hoogte bij nieuwe ontwikkelingen.

² Reactie op nadere vragen over de aanbeveling van het Benelux Parlement inzake grensoverschrijdend telewerk (35714, N); Kamerstukken 2025/2026, 35 714, O.

³ Kamerstukken 2025/2026, 25 087 nr. 362.

Aan
Van
Via
Kopie aan
Afgestemd met

M

Bescherming persoonlijke levenssfeer

TER BESLISSING

Datum
17 juni 2026

Onze referentie
BZ2626706

Opgesteld door

Bescherming persoonlijke levenssfeer

Uiterlijk bij
27 juni 2026

Binnengekomen op
31 maart 2026

nota

EK - Verzoek aan M - vragen Prioriteiten Nederlands
Voorzitterschap van de Benelux Unie

Aanleiding

Bijgevoegde brief komt aan twee parlementaire verplichtingen tegemoet:

- Schriftelijk overleg met de Eerste Kamer.
- Toezegging van MP, gedaan tijdens het debat over de regeringsverklaring.

Geadviseerd besluit

Akkoord op verzending van de bijgevoegde brief naar de Eerste Kamercommissie voor Europese Zaken.

Kernpunten

- De CDA-fractie, mede namens ChristenUnie en OPNL en met aansluiting van GroenLinks-PvdA en Volt, stelde twee vragen, waaronder over Nederlandse inzet op Beneluxambassades.
- De PVV-fractie stelde acht vragen, vooral over onderwerpen op beleidsterreinen buiten dat van Buitenlandse Zaken. De antwoordtekst is interdepartementaal afgestemd. De beantwoording is vertraagd vanwege de nodige departementale afstemming. U heeft om die reden de EK een uitstelbrief gestuurd.
- MP deed op 7 april jl., tijdens het debat over de regeringsverklaring in de Eerste Kamer, de toezegging om de Kamer voor de zomer te informeren over de inzet in Benelux-verband op het gebied van grensregels. Het antwoord werd met FIN afgestemd.